

Informe proxecto de xadrez para o campo de refuxiados sirios de Azraq,

XADREZ, ESTRATEXIA POLA PAZ

17 ata 29 de marzo de 2016

Así se bautizou o proxecto solidario na que uniron as súas forzas e de compromiso social la ONG **Ajedrez sin Fronteras**, quen a preside e fundador da mesma, o profesor Álvaro Van Den Brule, e a **Escola Xadrez Pontevedra**, co claro obxectivo de contribuir que o xadrez achegue un gran de area e renda ao máximo o seu labor, neste caso, no campamento de refuxiados sirios da o Azraq (Xordania) que dista a 90 quilómetros da fronteira con Siria.

Como sobradamente constátase, o xadrez ten compoñentes educativos, científicos, artísticos, deportivos sendo unha gimnasia mental por excelencia, sen distinción de ningún xénero, idade, cultura ou condición social.

Pero á parte de todo isto, o labor que cumpre cando se converte nunha ferramenta de enorme valor terapéutico contribuíndo con obxectivos de marcado carácter social e psicolóxico.

[Na área social: crea un interese común, establece relacións de axuda mutua e abre o diálogo nun contexto apto para calquera idade, xénero e para persoas con diversidade funcional (visual, auditiva, cognitiva, etc.).

Na área psicolóxica: ofrece a nivel cognitivo a posibilidade de evadirse de recordos de gran impacto psicolóxico (o xadrez consome gran cantidade de recursos cognitivos obrigando a deixar ao carón aínda que sexa momentaneamente imaxes e pensamentos repetitivos) e a nivel emocional mellora a construción da realidade que as persoas refuxiadas poidan facer da súa propia historia.]

O primeiro paso foi o contacto e presentación da idea que realizou o presidente de Ajedrez sin Fronteras coa delegación en España do Alto Comisionado de Nacións Unidas (ACNUR), a cal rapidamente deu a súa visto e praxe, resaltando o seguinte "**valoramos positivamente a experiencia previa de traballo de AsF en distintos países de África considerando que os seus proxectos educativos e de formación sobre xadrez dirixidos a refuxiados e persoas desprazadas por conflitos, poden ter un impacto moi positivo e enriquecedor para a poboación beneficiaria, que, en moitos casos, vive en campamentos en situacións de exilio que se prolongan durante moitos anos e que afectan a varias xeracións**".

O 19 de Setiembre do 2015, presentouse o proxecto no **Concello de Pontevedra**. Esa mesma tarde, na praza Curros Enríquez, o xadrez saíu á rúa xunto con ACNUR co lema "O Xadrez cos Refuxiados".

Desde ese momento, a Escola Xadrez Pontevedra comezou a elaborar o material didáctico especialmente para a ocasión, para distintas idades e niveis,

Un librillo de iniciación, con títulos en árabe e inglés resaltando o concepto de cada tema, o comezo de forma amena e lúdica pensado para os máis pequenos con fichas para colorear de cada peza do xadrez, con diagramas claros do seu movemento e captura.

Os librillos tiveron unha gran acollida e cumpren un papel didáctico moi importante

Un segundo caderno de nivel medio, coa colaboración voluntaria de varios mestres de xadrez nacionais e internacionais.

Destes dous librillos imprimíronse e encadernaron de forma manual centos de exemplares, duro traballo que realizaron Gonzalo Reboreda (Zona Informática) e David Fernández (adestrador de EXP)

Tamén se fixeron catro exemplares especiais con todo o material estruturado para o apoio de formación de monitores que continúan coa actividade.

Conseguíuse todo o necesario para montar unha escola de xadrez, viaxamos con 142 quilos de material.

Tableiros murais, moitos xogos de xadrez, reloxo, libros, ceras, lapis...

Mención especial os catro tableiros adaptados para invidentes que doou a O.N.C.E, que foron e son, unha ferramenta imprescindible na escola de xadrez. Desde o primeiro día de clase ensinamos a nenos cegos coa emotiva alegría dos seus pais.

Á parte do apoio do Concello de Pontevedra, houbo unha gran implicación de pais, alumnos, cidadáns, axencia de viaxe Rascado, mestres, que fixeron realidade este proxecto.

Tras 10 meses de intenso traballo e a ilusión de toda a xente que colaborou neste ambicioso proxecto, por fin chegou o momento no que puidemos entrar no campo de refuxiados de Azraq.

Entrada ao campo e sede social onde dabamos as clases, na porta os logos do Concello de Pontevedra, EXP e Xadrez sen Fronteiras. e os catro integrantes da expedición: Daniel Rivera (EXP), Álvaro Van Den Brulle (presidente de AsF), Alba Piay e Pablo García (ambos de EXP)

A chegada de "Xadrez, Estratexia pola Paz" superou con fartura todas as expectativas previas. As permanentes mostras de afecto e agradecemento, a demanda continua e a afluencia masiva sintan as bases da nova Escola de Xadrez no campamento de Azraq.

A luz marca o inicio e fin da actividade, traballando sen interrupción (cada día das 08.00 ata as 16.00hs) e aproveitando ata o último minuto en que as autoridades nos indican o peche do centro social e a saída do último autobús.

Cando chegabamos cada día pola mañá, sobre as 07.50hs, causábanos asombro e á vez dábanos moita forza, as colas de adultos para entrar na aula de xadrez.

Nenos e nenas de diferentes idades, adultos, homes e mulleres acoden á escola,

pero o maior impacto emocional e alí onde percibimos a necesidade da ferramenta que portabamos chegou coa entrada de varios mozos invidentes

Chegounos ao corazón a felicidade dos nenos e a emoción dos familiares cando viron atónitos que os xogos adaptados para invidentes son a ferramenta perfecta para que os seus fillos poidan desenvolver e participar cos demais dunha actividade tan completa. Promediando a semana, un alumno que roldaría os 14 anos, díxonos moi ilusionado que o seu pai era cego e que agora podería xogar xadrez.. Velaquí una das grandezas do xadrez como elemento integrador.

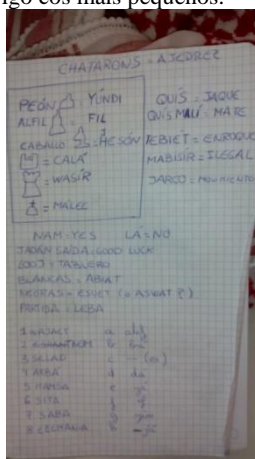
Álvaro ensinando aos nenos cegos

A responsable en comunicacións de ACNUR en Azraq, Olga Sarrado Mur, remarcou a importancia da escola de xadrez, á parte díxonos que era fundamental para os maiores de 30 anos que practicamente non teñen actividades. Os integrantes de EXP, fixémoslle unha pequena entrevista que recomendamos vela.

Na mesma, Olga explica a vida no campo. A Ligazón: <https://www.youtube.com/watch?v=rQIOpKKxr6c>

Á parte do traballo diario no campo, foron varios os encontros que tivemos con cooperantes de CARE (filial de ACNUR en Xordania) onde estabamos hospedados. Ensináronnos moitas palabras craves en árabe que nos serviron de gran valía para o mellor entendemento, abrigo cos máis pequenos.

Unha mostra da "chuleta"

O local sempre estaba desbordado de alumnos de todas as idades, os grupos de nenos e nenas fíanse intercambiando coa actividade e o colexio, mulleres e homes, moitos coa ilusión de aprender, pero tamén había moitos afeccionados de bo nivel e algúns mestres de xadrez.

O ambiente humano había moita carga emotiva, pero tamén moita alegría.

Pablo ensinando a un grupo de nenos

Moitas anécdotas cargarán a mochila de recordos desta viaxe, entre elas a dun dos refuxiados, Hamal, quen tras o primeiro día na escola insistiu en que o tradutor nos expresase literalmente: Levo meses esperando a vosa chegada e quero dicirvos que hoxe son moi feliz.

Por unha banda, a alegría polos días de ensino e gozar ao redor do taboleiro, por outro unha sensación de melancolía e ter que deixar o campo tras esta modesta contribución sabendo que o conflito en Siria está lonxe de resolverse.

Os días previos uns dos mozos sirios preguntaba se ía haber xadrez a seguinte semana. Ademais das clases parte do traballo enfocouse precisamente a conseguir a continuidade da actividade de xadrez no campamento, ofrecendo asesoramento e formación continua dentro dun proxecto que non conclúe con esta viaxe.

Como adoita suceder as despedidas sempre son emotivas pero o que vivimos márcanos para toda a vida, Con palabras de mutuo agradecemento demos unha mensaxe final: Esperamos volver pronto pero que sexa na vosa terra, na vosa casa, en paz .

Os abrazos eran constantes con gran carga emotiva

De Volta a Pontevedra

Contactamos coa empresa alemá Chess Base unha das máis importantes a nivel mundial, douo varias matrículas premium, consiste en poder entrar vía Online, a recibir clases de xadrez, xogar partidas virtuais con afeccionados de todo o mundo e ver as partidas comentadas en directo dos torneos máis importantes.

O centro social de Azraq conta cunha sala de informática con moi boas prestacións, e as matrículas premium suman outra actividade de gran valor social e terapéutico.

Impartimos charlas nos centros educativos da provincia explicando e concienciando a toda a Comunidade Escolar que o requira. Moitos dos centros adheríronse a un plan para manter esta escola e colaborar activamente.

Ata a data visitamos colexios en Santiago, Vigo, Portas, Marin e Pontevedra, tendo aínda unha axenda cargada por completar. Son centos de niñ@s que xunto ao profesorado participan con moito interese e sensibilidade.

Zona Informática elaborou un vídeo para a ocasión que serve de introdución nas charlas dos centro educativos e conferencias dadas.